

El teixit: un canvi en la filosofia de l'art

Barbara Verzini

Filòsofa

Té encara sentit fer una distinció entre materials nobles i materials efímers?

La importància del material és fonamental, no només des d'una mirada artística. Moltes vegades l'element metafísic ha estat col·locat per davant i sobre tots els altres elements, de manera que les coses han estat, des de sempre, percebudes com a medis.

Aquesta posició filosòfica humanística, aquesta mirada antropocèntrica de profit i consum del món inorgànic ha privat als materials de la seva aura i del seu enorme valor simbòlic i de culte. Les coses poseeixen la seva pròpia mirada i el seu propi llenguatge, tal com sovint ens ha recordat Walter Benjamin.

Això té relació també amb la rígida distinció entre materials nobles i efímers: des del moment en que podem tenir experiència del "llenguatge de les coses", no poden existir distincions de valor, l'aura envolta cada cosa i ens fa retornar a la mirada de l'infant, que té amb el món inorgànic una relació directa i immediata.

Aquest procés que li esdevé a l'infant per mitjà del joc amb la mare, el posa en una posició relacional amb el món.

El moviment simbòlic de l'idioma matern, el "Llenguatge primer", estudiat molt profundament per les filòsofes italianes, com Luisa Muraro i tota la comunitat filosòfica de "Diotima", és l'element d'interpretació d'una creativitat absolutament excedent, un llenguatge compost que barreja, desfà i crea altra vegada.

Aquest element pot ser una interessant clau d'interpretació per a moltes obres d'aquesta exposició, com la peça d'Almira Olmayan que ens fa visible com una dona pot jugar amb el seu paper, per què darrera d'allò que és visible, hi ha sempre la possibilitat de transformar els còdigs, en aquest cas socials, com a través d'una pluma amagada en un rul·lo.

És important subratllar que, en aquesta mostra, artistes de tot el món des de Xile fins al Japó, juguen la seva creativitat ajustant-se al lema d'aquest any "Trames urbanes" i al tamayn de l'obra, que ha de ser inferior a 10 cm.

Aquestes dues condicions per a participar prioritzen un tipus d'obra artística conceptual que ha de saber fer confluïr la reflexió i la memòria.

Recordem que en particular els materials més propers al nostre cos porten en si mateixos la trama de la nostra experiència: tant allò conscient com la dimensió irracional dels somnis, allò que no es pot veure en la seva totalitat.

És el cas de l'obra de Pia Remedios que ens recorda a Louise Bourgeois, l'artista que més ha treballat la dimensió fantasmagòrica, quan ens parla del sentit simbòlic que hi ha en el fet de tallar una roba, amb la qual ens explica

quel moviment del tall és el mateix del de la memoria, el present que guillotina el passat. Sense aquest moviment de selecció, no es pot donar la possibilitat del record.